

Suomalaisen Tiedeakatemian toimintakertomus

HALLITUS JA PÄÄSIHTEERI

Vuosi 2017 oli Suomalaisen Tiedeakatemian 110. toimintavuosi. Tiedeakatemian hallituksen esimiehenä toimi Kirsi Tirri ja varaesimiehenä Risto Nieminen. Hallituksen varainhoitajana jatkoi Pekka Ilmakunnas, humanistisen osaston sihteerinä Erkki Hollo ja matemaattis-luonnontieteellisen osaston sihteerinä Olavi Nevanlinna.

Vuoden 2016 lopussa hallituksen uusiksi vuosijäseniksi vuodelle 2017 valittiin Arto Haapala, Maria Lähteenmäki ja Merja Penttilä. Lisäksi Tomi Mäkelä jatkoi vuosijäsenenä. Pääsihteerinä jatkoi Pekka Aula. Tiedeakatemian hallitus toimi kertomusvuonna myös Emil Öhmannin Säätiön sekä Hilikka ja Otto Brusiinin Säätiön hallituksena.

Tiedeakatemian hallitus kokoontui vuoden aikana 12 kertaa.

Hallituksen vuonna 2015 nimittämä ryhmäudistustyöryhmä jatkoi toimintaansa vuonna 2017. Työryhmän puheenjohtajana toimi varaesimies Risto Niemi-

nen. Toimintaansa jatkoi myös hallituksen vuonna 2014 asettama apurahatyöryhmä niin ikään varaesimies Risto Niemisen johdolla. Lisäksi toimintaansa jatkoi vuonna 2015 aloittanut EASACin Boreal Forest -hankkeen seurantaryhmä.

Hallituksen nimittämien ryhmien kokoonpanot vuoden 2017 aikana olivat:

- Apurahatyöryhmä: varaesimies (puheenjohtaja), pääsihteeri, Pertti Haapala, Pekka Ilmakunnas, Olavi Nevanlinna ja Jukka Seppälä.
- Ryhmäudistustyöryhmä: varaesimies (puheenjohtaja), pääsihteeri, Erkki Hollo, Anne Kovalainen, Olavi Nevanlinna, Jukka Seppälä ja Kimmo Kontula.
- EASAC Boreal Forest -hankkeen seurantatyöryhmä: Eva-Mari Aro (puheenjohtaja), matemaattis-luonnontieteellisen osaston sihteeri, pääsihteeri ja hallintopäällikkö.
- Emil Aaltosen rahaston hoitokunnaksi asetettiin Olavi Nevanlinna, Pekka Ilmakunnas ja Maria Lähteenmäki.

Suomalaisen Tiedeakatemia hallituksessa vuonna 2017 toimivat ylhäältä vasemmalta varaesimies Risto Nieminen, humanistisen osaston sihteeri Erkki Hollo, matemaattis-luonnontieteellisen osaston sihteeri Olavi Nevanlinna sekä alhaalla vasemmalta varainhoitaja Pekka Ilmakunnas ja esimies Kirsi Tirri. Heidän lisäksi hallitukseen kuului neljä muuta jäsentä, jotka valitaan vuodeksi kerrallaan.

Toimintavuoden aikana toteutettiin jäsenvalintaa koskeva merkittävä sääntömuutos, jonka ensimmäinen käsittely oli kevätkokouksessa ja toinen käsittely syyskokouksessa, jossa sääntömuutos hyväksyttiin. Syyskokous nimitti uusien sääntöjen mukaiset valintatoimikunnat. Sääntömuutoksen myötä jäsenvalinnoissa luovuttiin ryhmäkohtaisista jäsenkiintiöistä ja lisättiin laaja-alaisien valintatoimikuntien ja osastojen vastuita jäsenehdotusten arvioinnissa.

APURAHAT

Vuonna 2017 Suomalainen Tiedeakatemia jakoi apurahoina hieman yli 2 miljoonaa euroa. Jatkokoulutusapurahojen suuruus oli 25 000 euroa. Pääosa apurahoista suuntautui jatkokoulutukseen. Kaikille Suomessa työskenteleville apurahan tohtoriopintoihin saaneille myönnettiin lisäksi 1 600 euron yliopistokorvaus, jonka Tiedeakatemia maksaa suoraan yliopistol-

le. Henkilökohtaisia apurahoja ei myönnetty Tiedeakatemia jäsenille.

Apurahat arvioivat Tiedeakatemia hallituksen nimeät asiantuntijat, jotka edustavat korkeinta asiantuntemusta aloillaan. Asiantuntijalausuntojen pohjalta apurahoista päätti Tiedeakatemia hallitus. Tiedeakatemia hallinnoimien rahastojen ja säätiöiden apurahakäsittelyssä on huomioitu apurahojen arvioijien ja päätösten tekijöiden mahdolliset jäävydet.

Kertomusvuonna Vilho, Yrjö ja Kalle Väisälän rahastosta jaettiin apurahoja matemaattis-luonnontieteellisille tutkimusaloille 53. kerran. Apurahoja jaettiin noin 1,4 miljoonaa euroa (2016 1,4 miljoonaa). Rahastoon tuli yhteensä 420 (434) hakemusta, kokonaissummaltaan noin 8,5 (8,5) miljoonaa euroa.

Apuraha Väisälän rahastosta myönnettiin 53 (75) hakijalle. Näistä 50 (53) sai 25 000 euron suuruisen jatkokoulutusapurahan, joka edellyttää päätoimista tieteellis-

SUOMALAISEN TIEDEAKATEMIAN HALLITUS VUONNA 2017

Jäsen	Tehtävä	Toimikausi
Kirsi Tirri	esimies	2016–2017
Risto Nieminen	varaesimies	2016–2017
Pekka Ilmakunnas	varainhoitaja	2014–2018
Erkki Hollo	humanistisen osaston sihteeri	2014–2018
Olavi Nevanlinna	matemaattis-luonnontieteellisen osaston sihteeri	2014–2018
Arto Haapala	vuosijäsen	2017 (1. kausi)
Maria Lähteenmäki	vuosijäsen	2017 (1. kausi)
Tomi Mäkelä	vuosijäsen	2017 (3. kausi)
Merja Penttilä	vuosijäsen	2017 (1. kausi)

tä työtä yhden vuoden ajan. Lisäksi myönnettiin osavuotinen jatkokoulutusrahoitus kolmelle saajalle. Apurahoja lyhyisiin tutkimusvierailuihin ulkomaille myönnettiin 2 (17), yhteensä 5 700 (55 000) euroa.

Vuonna 2017 jaettiin ensimmäistä kertaa Pro Scientia - Tieteen puolesta -palkinto

Eino Jutikkalan rahasto jakoi kymmenennen kerran humanistiseen tutkimukseen tarkoitettuja apurahat. Haku kattoi kaikki Tiedeakatemia humanistisen osaston alat. Rahastoon tuli yhteensä 675 (619) hakemusta, kokonaissummaltaan hieman yli 16 (14,5) miljoonaa euroa.

Apurahoja myönnettiin 23 (19) kappaletta, kokonaissumman ollessa yhteensä noin 438 000 (436 000) euroa. Tohtoriopintoihin myönnettiin 16 (17) apurahaa ja väitelleille 7 (2).

Tiedeakatemia Matematiikan rahastosta myönnettiin apurahoja runsaat 52 000 (n. 12 000) euroa. Tiedeakatemia hallinnoima Emil Öhmannin Säätiö jakoi apurahoina 57 000 (45 000) euroa. Hilka ja Otto Brusiinin Säätiöstä ei jaettu vuonna 2017 apurahoja; säätiö jakaa apurahoja joka toinen vuosi.

Tiedeakatemia osallistui toista vuotta Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan post doc -pooliin 150 000 eurolla vuonna 2017, josta Väisälän rahaston osuus oli 100 000 ja Jutikkalan rahaston 50 000 euroa.

Vuonna 2016 käynnistetty apurahojen vaikuttavuusselvitys valmistui alkuvuonna 2017.

PALKINNOT

Suomalaisen Tiedeakatemia vuoden 2017 kunniapalkinto, suuruudeltaan 15 000 euroa, myönnettiin professori emerita Marjatta Hietalalle tunnustukseksi hänen suurista tieteellisistä ansioistaan. Hietalalle myönnettiin myös Tiedeakatemia mitali nro 29.

Kuudetta kertaa jaettava Suomalaisen Tiedeakatemia humanistipalkinto (ent. Jutikkala-palkinto), suuruudeltaan 15 000 euroa, myönnettiin akatemia tutkija Tuuli Lähdesmäelle Jyväskylän yliopistosta.

Vuonna 2017 jaettiin myös ensimmäistä kertaa uusi Pro Scientia - Tieteen puolesta -palkinto. 15 000 euron suuruisen palkinnon sai professori Jaana Bäck Helsingin yliopistosta.

Tiedeakatemia vuoden 2017 Väisälän palkinnot saivat professori Camilla Hollanti Aalto-yliopistosta ja professori Sabrina Maniscalco Turun yliopistosta ja Aalto-yliopistosta. Palkinnot myönnettiin 18. kerran. Palkinnot olivat suuruudeltaan 15 000 euroa.

TILAISUUDET JA TAPAHTUMAT

Suomalainen Tiedeakatemia järjesti vuoden 2017 aikana perinteiseen tapaan avoimia yleisötilaisuuksia eli teemailtoja joka kuukauden kolmantena maanantaina kesäkuukausia ja tammikuuta lukuun ottamatta. Kertomusvuonna teemaillat olivat osa Suomen 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi järjestettyä seminaarisarjaa Tieteen vuosi 2017. Sarja oli osa virallista Suomi 100 -ohjelmatarjontaa. Osana sarjaa järjestettiin toukokuussa kansainvälinen Sisü-seminaari.

Tiedeakatemia ryhmät järjestivät vuoden aikana kaksi yleisölle avointa tilaisuutta. Kemian ryhmä järjesti huhtikuussa "Chemistry in Centennial Finland - Solu-

Neljän suomalaisen tiedeakatemian esimiehet allekirjoittivat toukokuussa aiesopimuksen kansallisen yhteistyön ja kansainvälisen vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Kuvassa vasemmalta professorit Fred Karlsson, Kirsi Tirri, Ilkka Pöyhönen ja Jarl-Thure Eriksson.

tions to Major Challenges” -seminaarin ja oikeustieteen ryhmä toukokuussa Oikeustutkimus-seminaarin. Molemmat tilaisuudet pidettiin Tieteiden talolla.

Tiedeakatemian osastojen kokous järjestettiin maaliskuun teemaillan yhteydessä, vuosijuhla huhtikuussa ja syyskokous marraskuussa. Syyskuussa järjestettiin tiedotustilaisuus jäsen- ja valintatoimikuntien valintoihin liittyvästä sääntömuutoksesta.

Kesäkuussa järjestettiin Säätytalolla Tiedeakatemian, Suomen Tiedeseuran ja Ranskan tiedeakatemian yhteistyönä yleisölle avoin seminaari ”The importance of science and innovation in the context of global issues”, jonka keynote-esityksen piti ranskalainen professori Catherine Brechignac. Vastaavalla kokoonpanolla järjestettiin toinen tilaisuus marraskuussa,

jossa pääpuhujana oli ERC:n puheenjohtaja, professori Jean-Pierre Bourguignon.

Marraskuussa järjestettiin järjestyksessään toinen Suomen eturivin tutkijoiden, opetusministerin sekä opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistapaaminen Tiedeakatemian tiloissa. Lokakuussa osallistuttiin Nobel-keskustelutapahtumaan Sanoma-talon Mediatorilla yhdessä muiden tiedeakatemioiden ja Helsingin Sanomien kanssa.

Tiedeakatemialla oli Tieteen päivillä 2017 yhteistyössä TAF:n kanssa yleisötilaisuus, jossa teemana oli Tieteen merkitys Suomella. Tiedeakatemia osallistui myös Tieteen päivien 2019 suunnitteluun. Ohjelmatoimikunnassa Tiedeakatemiaa edusti Maria Lähteenmäki. Tieteen päivien ohjausryhmässä toimi pääsihteeri.

Luettelo tilaisuuksista löytyy liitteestä 1.

TIEDEAKATEMIOIDEN YHTEISTYÖ

Toimintakauden aikana lokakuussa suomalaiset tiedeakatemit allekirjoittivat yhteistyösopimuksen, jolla perustettiin uusi Suomen Tiedeakatemit -yhteistyöneuvosto. Suomen Tiedeakatemian vastuuakatemiaksi päätettiin Suomalainen Tiedeakatemia, ja neuvosto aloitti virallisesti toimintansa 1.1.2018. Yhteistyöneuvosto otti hoitaakseen Tiedeakatemian neuvottelukunnan TANK:n tehtävät. Tiedeakatemian yhteistyöllä pyritään vahvistamaan tieteen ja tutkimustiedon roolia ja näkyvyyttä yhteiskunnassa. Suomen Tiedeakatemit on tärkeä osa Suomen tiedeakatemijärjestelmän uudistumista ja suuntautumista tulevaisuuteen. Sopimuksen puitteissa tiedeakatemit osallistuvat yhä vahvemmin kansallisen tiedeyhteisön kehittämiseen ja sen kansainvälistymiseen.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Suomalaisen Tiedeakatemian yhteyksiä kansainvälisiin tiedejärjestöihin hoidettiin pääsääntöisesti tiedeakatemioiden yhteiselimen Tiedeakatemian neuvottelukunnan (TANK) kautta. Puheenjohtajana toimi Olavi Nevanlinna ja jäsenenä pääsihteeri.

Suomalaisen Tiedeakatemian jäseniä oli luottamustehtävissä useissa kansainvälisissä tiedeorganisaatioissa: EASACissa Eva-Mari Aro ja Jari Valkonen, ICSUssa Olavi Nevanlinna, kansainvälisessä ihmisoikeusverkostossa Jukka Kekkonen, ALLEAsa Krista Varantola ja Euro-CASEssa Olavi Nevanlinna. Aro valittiin EASACin varapresidentiksi Tiedeakatemian esityksestä.

Vuonna 2017 jatkettiin Suomalaisen Tiedeakatemian vuonna 2014 aloittamaa yhteistyötä EASACin energiapaneelin kanssa. Tiedeakatemia rahoitti ja koordinoi EASACin työryhmää, joka laati rapor-

tin Multi-functionality and Sustainability in the European Union's Forests. Työryhmällä oli suomalainen vetäjä, professori Jaana Bäck Helsingin yliopistosta. Raportti julkaistiin Brysselissä 11.5. ja Helsingissä 16.5.

Kertomusvuonna Suomalainen Tiedeakatemian isännöi 15. Baltic Conference on Intellectual Cooperation -seminaaria, jonka teemana oli The Future of Teacher Education in the Baltic Region: Towards Research Based Teacher Education.

Syyskuussa 2017 järjestettiin kansainvälinen ihmisoikeusseminaari Human Rights and the Arctic yhdessä muiden tiedeakatemioiden kanssa TANK:n koordinoimana ja yhteistyössä Saksan tiedeakatemia Leopoldinan kanssa.

Uusista kansainväliseen toimintaan liittyvistä yhteistyömuodoista käytiin neuvotteluja muun muassa Ranskan ja Italian Suomen suurlähetystöjen kanssa.

Marraskuussa Tiedeakamia oli mukana tiedetapahtumassa yhdessä Imperial Collagen ja Suomen Lontoon suurlähetystön kanssa. Varaesimies ja pääsihteeri osallistuivat Uuden-Seelannin Tiedeakatemian 150-vuotisjuhlaseminaariin ja työryhmiin huhtikuussa. Varaesimies osallis-

Multi-functionality and Sustainability in the European Union's Forests -raportti julkistettiin toukokuussa

tui STS Forumin vuosikokoukseen sekä tiedeakatemioiden presidenttien tapaamiseen Kiotossa Japanissa lokakuussa. Pääsihteeri osallistui syksyllä SAPEA:n seminaariin Madridissa Espanjassa TANK:n

Suomalaisen Tiedeakatemiaan huhtikuun kevätkokouksessa valituille uusille jäsenille luovutettiin jäsendiplomit syyskuun uusien jäsenten illassa.

edustajana. Mikael Fortelius osallistui marraskuussa Tiedeakatemiaan edustajana Oslon korkean tason tapaamiseen.

Tiedeakatemia esitti kertomusvuonna ehdokkaan Holberg Prize, Balzan Prize, The Keio Medical Science Prize, Abel Prize -palkintojen ja suomalaisille naisille suunnatun innovaatiopalkinnon saajiksi.

JÄSENET

Vuoden 2017 lopussa Suomalaisella Tiedeakatemialla oli 740 kotimaista ja 178 ulkomaista jäsentä.

Kevätkokouksessa 21. huhtikuuta Tiedeakatemiaan valittiin 27 uutta kotimaista jäsentä ja 11 ulkomaista jäsentä.

Uusiksi jäseniksi matemaattis-luonnontieteelliseen osastoon valittiin Petri Auvinen (Helsingin yliopisto), Mikael Fogelholm (Helsingin yliopisto), Tero Heikkilä (Jyväskylän yliopisto), Tuomas Hytönen (Helsingin yliopisto), Samuel Kaski (Aalto-yliopisto), Riitta Korpela (Helsingin yliopisto), Anna-Liisa Laine (Helsingin yliopisto), Atte Moilanen (Helsingin yliopisto), Karri Muinonen (Helsingin yliopisto), Dmitry Murzin (Åbo Akademi), Kai Nord-

lund (Helsingin yliopisto), Mika Pettersson (Jyväskylän yliopisto), Timo Repo (Helsingin yliopisto), Ahti Salo (Aalto-yliopisto) ja Jukka Westermarck (Turun yliopisto).

Humanistiseen osastoon valittiin uudeksi jäseniksi Antti Arjava (Suomen kulttuurirahasto), Enrico Garavelli (Helsingin yliopisto), Leena Kolehmainen (Turun yliopisto), Merja Koskela (Vaasan yliopisto), Tuija Laine (Helsingin yliopisto), Tapani Lohi (Helsingin yliopisto), Marjaana Niemi (Tampereen yliopisto), Minna Palander-Collin (Helsingin yliopisto), Sami Pihlström (Helsingin yliopisto), Hannu Salmi (Turun yliopisto), Sanna-Kaisa Tanskanen (Helsingin yliopisto) ja Kati Tervo-Niemelä (Helsingin yliopisto).

Suomalaisen Tiedeakatemian ulkomaisiksi jäseniksi valittiin Fred Asiegbu (Helsingin yliopisto, Nanjingin metsäyliopisto,

toinen, Mauri Lounasmaa, Jorma K. Miettinen, Peitsa Mikola, Jari-Erik Nurmi, Seppo Rickman, Stig Stenholm, Perttu Vartiainen ja Olli Välikangas.

Tiedeakatemian tietoon on tullut, että ulkomaisten jäsenten joukosta ovat poistuneet Kenneth Arrow, Mihály Beck, Armo Bellack, Peter Blickle, Kamaravolu Chandrasekharan, Ludvig Faddeev, Melvin M. Green, Harold Kroto, Nikolay P. Laverov, Silvio Panciera, Hans Ragnemalm, Diether Sperlich ja Lofti Zadeh.

NUORTEN TIEDEAKATEMIA

Syksyllä 2017 käynnistettiin uuden Nuorten Tiedeakatemian (Young Academy Finland, YAF) toiminta. Nuorten Tiedeakatemian perustarkoituksena on edistää tiedettä erityisesti nuorten, tieteellisen uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden näkökulmasta. Vastaavanlaista toimijaa ei Suomessa aiemmin ole ollut. Nuorten Tiedeakatemian hallituksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin tutkijatohtori Tommi Himberg Aalto-yliopistosta.

Nuorten Tiedeakatemian perustamiseen vaikutti keskeisesti Suomalaisen Tiedeakatemian vastaanottama Emil Aaltosen Säätiön miljoonan euron lahjoitus Nuorten Tiedeakatemian perustamiseksi Suomalaiseen Tiedeakatemiaan. Lahjoituksen pohjalta perustettiin Emil Aaltosen rahasto. Nuorten Tiedeakatemian ja rahaston säännöt hyväksyttiin kevätkokouksessa.

NUORTEN AKATEMIAKLUBI

Toimintansa 2009 aloittanut Nuorten Akatemiaklubi kokoontui vuonna 2017 kahdeksan kertaa Tiedeakatemian Väisälä-salissa. Keskustelut ja esitelmät ovat nähtävissä

Syksyllä 2017 käynnistettiin uuden Nuorten Tiedeakatemian (Young Academy Finland YAF) toiminta

Kiina), Elizabeth Crone (Tufts University, USA), Marcus Galdia (International University of Monaco), Valter Lang (Tarton yliopisto, Viro), Gennady A. Leonov (Saint-Petersburg State University, Venäjä), Lorenza Mondada (University of Basel, Sveitsi), Ole-Petter Ottersen (University of Oslo, Norja), Orlando Rojas (Aalto-yliopisto), Kai T. Salomaa (Queen's University, Kanada), Barbara Schneider (Michigan State University, USA) ja Mikhail Volkov (Ural Federal University, Venäjä).

Tiedeakatemian varsinaisten jäsenten ja kunniajäsenten joukosta poistuvat Matti Eronen, Mauno Koivisto, Pekka Koivis-

Tiedeakatemian Youtube-kanavalla sekä kotisivuilla. Syksyllä 2017 Akatemiaklubi yhdistettiin osaksi Nuorten Tiedeakatemian toimintaa, ja toiminta jatkui nimellä Nuorten Tiedeakatemian klubi.

Nuorten Akatemiaklubin jäsenet 2017–2018 valittiin Nuorten Tiedeakatemian jäseniksi neljäksi vuodeksi ja vuoden 2016–2017 klubilaiset kolmeksi vuodeksi. Nuorten Tiedeakatemian jäsenet eivät ole Suomalaisen Tiedeakatemian jäseniä.

Lista Akatemiaklubin ja Nuorten Tiedeakatemian jäsenistä löytyy liitteestä 2.

JULKAISUTOIMINTA

Vuonna 2017 Suomalainen Tiedeakademia julkaisi Annales Academiae Scientiarum Fennicae Mathematica, Humaniora ja Folklore Fellows' Communications eli FFC -sarjoja, joissa julkaistiin yhteensä 68 tutkimusta. Lisäksi ilmestyivät FF Network -tiedotuslehti ja Tiedeakatemian vuosikirja. Julkaisut ovat vapaasti saatavilla.

Tiedeakatemian julkaisutoimikunnan puheenjohtajana toimi Mathematica-sarjan päätoimittaja Olli Martio. Muita jäseniä olivat Raija-Leena Punamäki (varapuheenjohtaja), Jaakko Hämeen-Anttila (Humaniora-sarjan päätoimittaja), Pekka Hakamies (FFC-sarjan päätoimittaja) ja Pekka Aula. Toimikunnan sihteerinä toimi Mika Koskenoja (Mathematica-sarjan toimitussihteerinä). Julkaisutoimikunta piti vuoden aikana kaksi kokousta.

Tiedeakatemian julkaisutoiminnan valtionavustus oli 127 000 (vuonna 2016 117 000) euroa ja julkaisujen myyntituotot 21 284,54 euroa (27 433,60). Tiedeakatemian tieteellisen kirjallisuuden vaihtotoimintaa hoitaa Tieteellisten seurain valtuuskunnan vaihtokeskus. Vuoden 2017 lopussa Tiedeakatemialla oli 345 (371) ulkomaista

vaihtokumppania, ja vaihtoon lähetettiin yhteensä 604 (651) julkaisua.

Suomalaisen Tiedeakatemian ja Suomen Tiedeseuran yhteinen julkaisutoimikunta ei kokoontunut vuonna 2017.

STRATEGIATYÖ

Hallitus jatkoi vuonna 2015 aloitettua Tiedeakatemian strategiatyötä kahdessa kokouksessa. Strategiaa toteutettiin painottamalla toimintaa Tiedeakatemialle valituille neljälle painopistealueelle: Korkeatasoisen tieteen tunnettuuden ja vaikuttavuuden edistäminen yhteiskunnassa, nuorten lahjakkaiden tieteentekijöiden tukeminen, tieteen ja tutkimuksen kansainvälisyyden vahvistaminen, oman organisaation jalostaminen ketteräksi ja aktiiviseksi. Nämä painopistealueet näkyivät vahvasti vuoden 2017 toiminnassa.

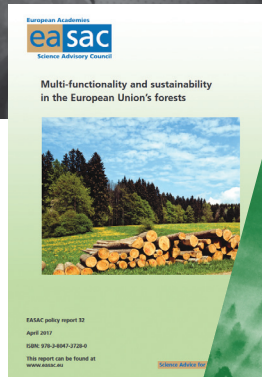
VIESTINTÄ

Toimintavuonna Tiedeakatemian viestintä painottui omaan sähköiseen mediaan. Pääfoorumeina olivat kotisivut, Twitter-tili, Facebook-sivut ja Youtube-kanava. Ulkoista viestintää tehostettiin edelleen tiedotejake-lupalvelun käytöllä ja aktiivisella sidosryhmätoiminnalla. Ansaitun julkisuuden seuranta tehostettiin mediaseurannan työkalulla. Toinen painopistealue oli tiedeviestinnässä, eritoten tutkitun tiedon ja tieteen liittyvän vaikuttajaviestinnän alueilla. Esimerkiksi EASACin Multi-functionality and Sustainability in the European Union's Forests -raportista tuotettiin suomenkielinen tiivistelmä ja järjestettiin tilaisuus tutkijoille ja päättäjille.

Sisäisessä työviestinnässä käytettiin verkkopohjaisia viestintä- ja yhteistyöalustoja.

Toukokuussa julkistettiin EASACin Multi-functionality and Sustainability in the European Union's Forests -raportti. Tilaisuudessa raporttia olivat esittelemässä raportin työryhmästä professorit Janne Kotiaho, Jaana Bäck ja Timo Vesala.

TALOUS JA OMAISUUDENHOITO

Tiedeakatemian hallituksen neuvoa antavana elimenä talousasioissa toimii omaisuudenhoitotoimikunta. Omaisuudenhoitotoimikuntaan kuuluivat esimies, varaesimies, varainhoitaja, pääsihteeri sekä Erkki Hollo. Asiantuntijajäsenenä oli Timo Viherkenttä. Toimikunta kokoontui vuoden aikana kahdesti. Salkunhoitajina vuonna 2017 toimivat Nordea ja Union Bancaire Privée. Syksyllä tehtiin salkunhoidon kilpailutus ja vuoden 2018 alusta salkunhoitajina toimivat Nordea ja Evli. Osana salkunhoidon kilpailutusta päivitettiin Tiedeakatemian, sen rahastojen sekä sen hallinnoimien säätiöiden sijoitusstrategia.

Vuoden 2017 lopussa Tiedeakatemian ja sen rahastojen varallisuus oli yhteensä noin 140,7 miljoonaa euroa (edellisen vuoden lopussa 124,6 miljoonaa euroa). Lisäksi Tiedeakatemian hallinnoimien säätiöiden varallisuus oli vuoden 2017 lopussa 3,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2017 lopulla myytiin toimistohuoneisto, jonka omistivat yhdessä Tiedeakatemian Väisälän rahasto ja Emil Öhmannin Säätiö. Tiedeakatemian ainoa suora kiinteistösijoitus on Marriankatu 5:ssä, jossa sijaitsevat Tiedeakatemian toimitilat ja hallituksen kokoushuone. Tämän kiinteistön kirjanpitoarvo on noin 0,8 miljoonaa euroa. Koko varallisuuden tuotto, sisältäen osingot, korot, vuok-

rat ja omaisuuden arvon muutokset (pl. kiinteistöt), oli kertomusvuonna noin 16 % (edellisenä vuonna noin 19 %). Ilman Vaisala Oyj:n osakkeita muun omaisuuden tuotto oli noin 7 %.

Tiedeakatemian vuoden 2017 tilien ja hallinnon tarkastajana toimi professori, KHT Markku Koskela ja varatilintarkastajana KHT Riku Kärnä. Tilintarkastuskertomus ja kertomus varainhoidosta julkaistaan vuoden 2017 vuosikirjassa.

HENKILÖSTÖ

Suomalaisen Tiedeakatemian pääsihteerinä toimi professori Pekka Aula. Tiedeakatemian hallintopäällikkönä toimi fil. maist. Leila Sarajärvi ja hallintosihteerinä fil. maist. Nina Rapelo. Nuorten Tiedeakatemian sihteerinä toimi lokakuun alusta Irina Piippo 10 %:n työpanoksella. Hallintopäällikön ja -sihteerin työsopimukseen liitettiin sopimus liukuvasta työajasta. Kertomusvuonna myös käynnistettiin rekrytointiprosessi toimistoassistentin palkkaamiseksi.

Hallintopäällikkö osallistui työlainsäädäntöön liittyvään koulutukseen. Hallintosihteerin osallistui viestintään ja apurahaprosesseihin liittyviin koulutuksiin. Lisäksi henkilöstö osallistui yhteistyöorganisaatioiden järjestämiin informaatiotilaisuuksiin ja seminaareihin.

Kertomusvuonna Tiedeakatemian maksoi palkkaa tai palkkioita kaikkiaan 13 henkilölle. Vuoden aikana siirryttiin joidenkin palveluntarjoajien kohdalla palkkaperusteisesta yhteistyösuhteesta sopimussuhteisiin.

MUU TOIMINTA

Suomen Akatemia ja Suomen Tiedeakatemioiden toimintatilat ja -kalusteet käynnistivät toukokuussa 2017 yhtei-

sen mentorointiohjelman tutkijoille, jossa Suomalainen Tiedeakatemian on tiiviisti mukana. Ohjelman ohjausryhmän puheenjohtajaksi nimitettiin Olavi Nevanlinna ja jäseneksi pääsihteerin.

Hallitus on vuoden aikana pyynnöstä ehdottanut jäseniä useihin työryhmiin ja toimielimiin. Tiedeakatemiassa on edustajia monissa eri kotimaisissa ja ulkomaisissa instituutioissa ja organisaatioissa.

Suomalainen Tiedeakatemian on Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) jäsen. TSV:n hallituksessa olivat Tiedeakatemian edustajina Keijo Hämäläinen varamiehenään Arto Haapala sekä Kirsi Tirri varamiehenään Erkki Hollo. TSV:n hallituksen puheenjohtajana toimi Keijo Hämäläinen.

Pekka Ilmakunnas osallistui Tiedeakatemian edustajana Tieteellisten seurain valtuuskunnan kevätkokoukseen maaliskuussa ja Maria Lähteenmäki syyskokoukseen syyskuussa, jossa hän toimi myös

Tiedeakatemiassa on edustajia monissa eri kotimaisissa ja ulkomaisissa instituutioissa ja organisaatioissa

puheenjohtajana. Maria Lähteenmäki on ollut Tiedeakatemian edustajana vuoden 2019 Tieteen päivien järjestelytoimikunnassa ja pääsihteerin Pekka Aula ohjausryhmässä. Julkaisufoorumin ohjausryhmässä Tiedeakatemian edustajana on toiminut Dennis Bamford.

Tiedeakatemian edustajina Alfred Kordelinin säätiön hallituksessa olivat Markku Leskelä (6.11. asti) ja Jukka Seppälä (7.11.

alkaen) varamiehenään Keijo Hämäläinen sekä Hannu Riikonen varamiehenään Mari Vaattovaara. Edustajina säätiön tieteen jaostossa olivat Seppo Hentilä varamiehenään Jorma Sipilä (6.11. asti) ja Tuomas Forsberg (7.11. alkaen) sekä Eija Kalso varamiehenään Hilkka Soininen. Kansanvalituksen jaostossa edustajana oli Kirsi Tirri, varalla Leena Syrjälä ja kirjallisuuden jaostossa Heta Pyrhönen, varalla Marjatta Paalander. Taiteen jaostossa toimivat Ville Lukkarinen varallaan Helena Hyvönen.

Tiedeakatemian edustajana Sodankylän observatorion johtokunnassa oli Heikki Nevanlinna varamiehenään Risto Nieminen. Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisutoimikunnassa Tiedeakatemian edustajina ovat olleet Jukka Jernvall ja Jaana Bäck. Ulkopoliittikan tutkimussäätiössä Tiedeakatemian edustajana on jatkanut Tuomas Forsberg. Säätiöiden post doc -poolissa Tiedeakatemian edustajana on ollut Kirsi Tirri varallaan Kaisa Nyberg.

Suomen Akatemian tieteellisissä toimikunnissa oli vuoden 2017 lopussa Suoma-

laisen Tiedeakatemian jäseniä seuraavasti: Maria Lähteenmäki kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnassa, Paula Eerola, Juha Kinnunen, Reko Leino, Juha Pekka Lunkka ja Jukka Pekola luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunnassa, Asla Pitkänen, Jorma Toppari ja Anu Wartiovaara terveyden tutkimuksen toimikunnassa sekä Riitta Julkunen-Tiitto, Jussi Kukkonen, Johanna Mappes, Jorma Palvimo, Seppo Salminen ja Lea Sistonen biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen toimikunnassa. Heistä Paula Eerola toimi toimikunnan puheenjohtajana.

Esimies, varainhoitaja ja pääsihteeri vierailivat Vaisala Oyj:ssä hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan kutsu- mana. Varainhoitaja Pekka Ilmakunnas edusti Tiedeakatemiaa Vaisala Oyj:n yhtiökokouksessa maaliskuussa ja pääsihteeri Pekka Aula Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisutoimikunnan vuosikokouksessa 24.3. Suomen LUMA-keskuksen StarT-hankkeen kummina toimi Kimmo Kontula.

LIITE 1

VUODEN 2017 TILAISUUDET

14. TAMMIKUUTA: SEMINAARI "TIETEEN MERKITYS SUOMELLE" (OSANA TIETEEN PÄIVÄT 2017 -OHJELMAA)

- Professori Juha-Antti Lamberg (Jyväskylän yliopisto): Tiede ja talouden historialliset käännekohtat
- Professori Maria Lähteenmäki (Itä-Suomen yliopisto): Reflektiopuheenvuoro

13. HELMIKUUTA: TEEMAILTA "SUOMEN TIE JA TIEDE I" (OSANA SEMINAARISARJAA TIETEEN VUOSI 2017)

- Professori Pertti Haapala (Tampereen yliopisto): Tiede kansakuntaa luomassa – miksi ja miten
- Professori emer. Ilkka Niiniluoto (Helsingin yliopisto): Humanistit Suomen rakentajina

13. MAALISKUUTA: TEEMAILTA "SUOMEN TIE JA TIEDE II" (OSANA SEMINAARISARJAA TIETEEN VUOSI 2017)

- Tutkijatohtori Matti Roitto (Jyväskylän yliopisto): Toinen maailmansota - tieteilijöiden läpimurto?
- Tutkimusjohtaja Juhana Aunesluoma (Helsingin yliopisto): Tutkijat ja kylmä sota

30.–31. MAALISKUUTA: SEMINAARI "THE FUTURE OF TEACHER EDUCATION IN THE BALTIC REGION - TOWARDS RESEARCH BASED TEACHER EDUCATION"

- Seminaari oli osa seminaarisarjaa 15th Baltic Conference on Intellectual Cooperation

21. HUHTIKUUTA: VUOSIJUHLA: KUNNIA-PALKINNON JAKO, KEVÄTKOKOUS JA

JUHLAILLALLINEN (OSANA SEMINAARISARJAA TIETEEN VUOSI 2017)

- Suomalaisen Tiedeakatemian kunnia-palkinto ja mitali nro 29 myönnettiin professori emerita Marjatta Hietalalle (Tampereen yliopisto)
- Professori emerita Marjatta Hietalan juhlaesitelmä
- Kevätkokouksessa käsiteltiin ja päätettiin sääntömääräiset asiat sekä hyväksyttiin Emil Aaltosen rahaston säännöt ja hyväksyttiin hallituksen esitys uusiksi säännöiksi (ensimmäinen käsittely)
- Kevätkokouksen jälkeen järjestettiin juhlaillallinen

21. HUHTIKUUTA: KEMIAN RYHMÄN SEMINAARI "CHEMISTRY IN CENTENNIAL FINLAND - SOLUTIONS TO MAJOR CHALLENGES"

8. TOUKOKUUTA: SISU-SEMINAARI (OSANA SEMINAARISARJAA TIETEEN VUOSI 2017)

- Professori Kirsi Tirri (Helsingin yliopisto): Growth mindset in learning
- Tutkija Emilia Lahti (Aalto-yliopisto): Sisu as extraordinary determination in science and life
- Professori Barbara Schneider (Michigan State University): The Finnish identity of SISU and its impact on motivation, expectations, and well-being

16. TOUKOKUUTA: EASACIN METSÄSELVITYKSEN JULKISTUS

- EASACin varapresidentti, akateemikko Eva-Mari Aro: Avaussanat
- Hankkeen johtaja, professori Jaana Bäck: Raportin tausta ja keskeisin anti
- Alustusten jälkeen käytiin keskustelua teemasta; paikalla raportin suomalaisista asiantuntijoista olivat myös aka-

temiaprofessori Timo Vesala ja professori Janne Kotiaho

haston ja Emil Öhmannin Säätiön apurahansaajille

16. TOUKOKUUTA: OIKEUSTIETEIDEN RYHMÄN SEMINAARI "OIKEUSTUTKIMUS 2017 - SUOMALAISSUUS OIKEUSJÄRJESTYKSESSÄ"

9. SYYSKUUTA: SEMINAARI "TIETEEN TILA" (OSANA SEMINAARISARJAA TIETEEN VUOSI 2017)

- Tilaisuudessa juhlistettiin Suomalaisen Tiedeakatemian uusia jäseniä
- Akateemikko Risto Nieminen (Aalto-yliopisto): Suomen tieteen tila
- Professori Sami Pihlström (Helsingin yliopisto): Akateemisen elämänmuodon tulevaisuus
- Professor Elizabeth Crone (Tufts University): How Americans are Planning for Resilience in Nonstationary Environments

25. SYYSKUUTA: INFORMAATIOTILAISSUUS JÄSENIILLE: SUOMALAISEN TIEDEAKATEMIAN SÄÄNTÖUUDISTUS JA SEN VAIKUTUKSISTA UUSIEN JÄSENTEN VALINTAAN

29. SYYSKUUTA: HUMAN RIGHTS AND SCIENCE -IHMISOIKEUSSYMPOSIO

9. LOKAKUUTA: ÖHMANNIN SÄÄTIÖN JA JUTIKKALAN RAHASTON APURAHJOJEN JAKO, HUMANISTIPALKINNON JAKO

- Professori Anna Mauranen (Helsingin yliopisto): Humanistit ja kansainvälisyys
- Suomalaisen Tiedeakatemian humanistipalkinto ojennettiin Tuuli Lähdesmäelle (Jyväskylän yliopisto)
- Palkintoesitelmien jälkeen ojennettiin apurahadiplomit Eino Jutikkalan ra-

10. LOKAKUUTA: SUURI NOBEL-TILAISSUUS

- Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä muiden tiedeakatemioiden ja Helsingin Sanomien kanssa Sanomatalon Mediatorilla
- Tilaisuudessa asiantuntijoiden johdolla esiteltiin vuoden 2017 Nobel-palkinnot

4. MARRASKUUTA: FINNISH SCIENCE 100 - SCIENCE FROM FINLAND IN ITS CENTENARY YEAR

- Yhteistyössä Imperial Collagen ja Suomen Englannin suurlähetystön kanssa Lontoossa

13. MARRASKUUTA: TEEMAILTA "TIEDEJULKISUUDEN ILOT JA KIROT" SEKÄ SYYSKOKOUS (OSANA SEMINAARISARJAA TIETEEN VUOSI 2017)

- Alustukset: professori Anna-Liisa Laine (Helsingin yliopisto), professori Esa Välierronen (Helsingin yliopisto) ja Tieteen hyväksi -palkinnon saaja Jaana Bäck (Helsingin yliopisto)
- Tilaisuudessa jaettiin ensimmäinen Pro Scientia – Tieteen puolesta -palkinto

11. JOULUKUUTA: VILHO, YRJÖ JA KALLE VÄISÄLÄN RAHASTON PALKINTOJEN JA APURAHJOJEN JAKOTILAISSUUS

- Väisälän palkinnot ojennettiin professoireille Camilla Hollanti (Aalto-yliopisto) ja Sabrina Mascalco (Turun yliopisto ja Aalto-yliopisto)
- Kuultiin palkinnonsaajien esitelmät
- Palkintoesitelmien jälkeen jaettiin apurahadiplomit Väisälän rahaston apurahansaajille

LIITE 2

NUORTEN TIEDEAKATEMIAN JÄSENET

NUORTEN TIEDEAKATEMIA, KAUSI 2017–2020

FT Jan Antfolk, Åbo Akademi (psykologia)
TkT Billy Bob Brumley, Tampereen teknillinen yliopisto (tietojenkäsittelyteoria)
PhD Andrew Dimmock, Aalto-yliopisto, sittemmin Swedish Institute of Space Physics (plasmafysiikka)
VTT Laura Ekholm, Helsingin yliopisto (talous- ja sosiaalihistoria)
TT Dan-Johan Eklund, Helsingin yliopisto (uskonnonfilosofia)
PhD Tommi Himberg, Aalto-yliopisto (aivotutkimus, musiikkipsykologia)
FT Terhi Honkola, Turun yliopisto (biologia)
YTT Veli-Matti Karhulahti, Turun yliopisto (mediatutkimus)
FT Minna Karjalainen, Oulun yliopisto (genetiikka)
FT Susi Lehtola, Helsingin yliopisto (laskennallinen kemia)
OTT Emilia Lindroos, Lapin yliopisto (oikeuslingvistiikka)
FT Kaarina Matilainen, Luke (eläinjalostus)
FT Ulla Savolainen, Helsingin yliopisto (folkloristiikka)
FT Olli Taanila, Helsingin yliopisto (kosmologia)
KT Jenna Vekkaila, Helsingin yliopisto (kasvatustiede)
KTT Jutta Viinikainen, Jyväskylän yliopisto (taloustiede)

Nuorten Tiedeakatemia kauden 2017–2020 jäsenet osallistuivat Nuorten Akatemiaklubin toimintaan syksystä 2016 kevääseen 2018. Akatemiaklubin videot ovat katsottavissa Suomalaisen Tiedeakatemi-an kotisivuilla.

NUORTEN TIEDEAKATEMIA, KAUSI 2017–2021

FT Pirita Frigren, Jyväskylän yliopisto (sosiaalishistoria)
FT Maija Hirvonen, Helsingin yliopisto (käännöstiede)
FT Kirsi-Maria Hytönen, Jyväskylän yliopisto (etnologia)
FT Terhi Iso-Touru, Luke (eläingenomiikka)
TT Tuukka Kauhanen, Helsingin yliopisto (eksegetiikka)
LT Mikko Keränen, Helsingin yliopisto (hematologia)
MMT Elli Koskela, Helsingin yliopisto (maatalouden bioteknologia)
PhD Tatu Kumpulainen, Geneven yliopisto (fysikaalinen kemia)
KT Sonja Laine, Helsingin yliopisto (kasvatustiede)
KTT Terhi Maczuls kij, Palkansaajien tutkimuslaitos (taloustiede)
OTT Toni Malminen, Hannes Snellman Attorneys Ltd. (oikeushistoria)
FT Yann Pfau-Kempf, Helsingin yliopisto (ava-ruusplasmafysiikka)
FT Päivi Roivainen, Suomen Kansallismuseo (kansatiede, esineellinen kulttuuri)
FT Ville Salo, Turun yliopisto (diskreetti matematiikka)
TT Anna Salonen, Helsingin yliopisto (kirkkososiologia)
FT Matti Silveri, Oulun yliopisto ja Aalto-yliopisto (teoreettinen fysiikka)
FT Tero Vanhanen, Helsingin yliopisto (yleinen kirjallisuustiede)
FT Elina Westinen, Jyväskylän yliopisto (englannin kieli)

Jäsenet osallistuivat Nuorten Tiedeakatemi-an klubin toimintaan syksystä 2017 kevääseen 2019.